JMC vLearning
"your virtual learning partner"

සමාගම්

AAT අදියර II
AFC - උසස් මූල්‍ය ගිණුම්කරණය හා පිරිවැයකරණය

අමිල සම්පත් මුදලිගේ
B.Sc. (Finance) USJ (UG), AAT Passed Finalist (Prize Winner), CASL (Finalist)

JMC ජයසේකර කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය JAYASEKERA MANAGEMENT CENTRE (PVT) LTD Estd. 1972

JMC Jayasekera Management Centre (Pvt) Ltd
Pioneers in Professional Education
65/2A, Chittampalam Gardiner Mawatha, Colombo 02 | T: +94 112 430451 | E: info@jmc.lk | F: +94 115 377917

JMC vLearning
"your virtual learning partner"

සමාගම්

Amila Sampath Mudalige
MAAT (Prize Winner)
B.SC (Finance) USJ (UG)
CASL (Finalist)

JMC vLearning "your virtual learning partner"

සමාගමක් යනු,

- කොටස් කරුවන්ගේ අරමුදල් වලින් ප්‍රාග්ධනය සම්පාදනය කර ගන්න වුත් , කොටස් කරුවන්ගේ වගකීම මිලට ගත කොටස් වල අගයට සීමා වන්නා වුත් , නීතියෙන් වෙනමම පුද්ගලයෙකු ලෙස හදුනා ගන්නා ව්‍යාපාර සංවිදාන වර්ගයකි.

2007 අංක 07 දරන සමාගම් පනත

නීතිමය පසුබිම

සමාගම් වර්ගීකරණය

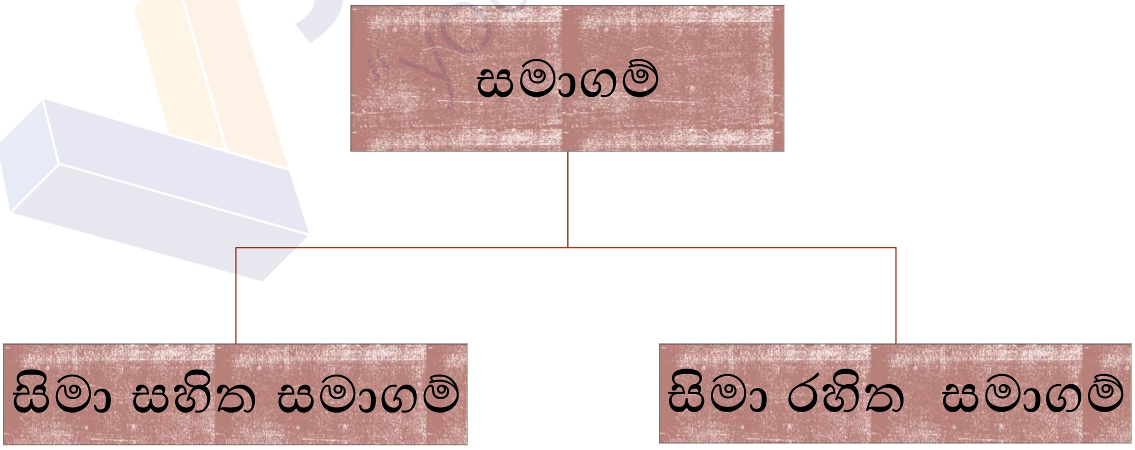

JMC vLearning
"Your virtual learning partner"

ප්‍රකාශිත ප්‍රාග්දනය/ප්‍රකාශිත කොටස් ප්‍රාග්දනය

රැස් කර ගත මුදල

\+

ලැබිමට නියමිත මුදල

කොටස් වර්ග

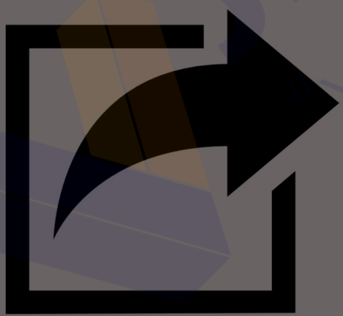

1. සාමාන්‍ය කොටස්
2. වරණීය කොටස්

JMC vLearning
"your virtual learning partner"

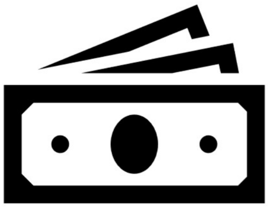

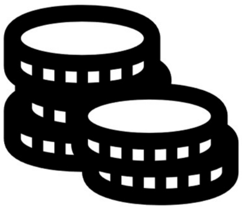

සංචිත

1. ප්‍රාග්දන සංචිත

උදා :

❖ ප්‍රත්‍යාගණන සංචිත

2. අයභාර සංචිත

උදා :

❖ රඳවාගත් ඉපැයුම්

❖ පොදු සංචිත

JMC vLearning
"your virtual learning partner"

සාමාන්‍ය කොටස් / වරණීය කොටස් නිකුත් කිරීම

❑ ජ නල් සටහන්

1. අයදුම් පත සමග මුදල් ලැබීම.

මුදල් ගිණුම - හර

කොටස් නිකුත් කිරීමේ ගිණුම/ අයදුම් හා විභාජන ගිණුම - බැර

2. අතිරික්ත මුදල් ආපසු යැවීම.

කොටස් නිකුත් කිරිමේ ගිණුම/ අයදුම් හා විභාජන ගිණුම - හර
මුදල් ගිණුම - බැර

3. කොටස් විභජනය කිරීම.

කොටස් නිකුත් කිරිමේ ගිණුම/ අයදුම් හා විභාජන ගිණුම - හර
ප්‍රකාශිත ප්‍රාග්දන ගිණුම් - බැර

EXAMPLE 01 :

සී/ස ඇල්බට් පොදු සමාගම සාමාන්‍ය කොටස් රු. 100 000 ක් 1 ක් රු. 25 බැගින් වූ නිකුතු මිලකට නිකුත් කරන ලදී.

ජනවාරි 08	කොටස් 120 000 ක් සඳහා අයදුම්පත් ලැබුණි
ජනවාරි 15	අතිරික්ත මුදල් ආපසු හරවා යැවීය
ජනවාරි 31	කොටස් විභජනය ප්‍රකාශනයට පත් කරන ලදී

ජ'නල් සටහන් හා ලෙජර් ගිණුම් පිළියෙල කරන්න.

JMC vLearning "your virtual learning partner"

EXAMPLE 02 :

සී/ස බිල්වා පොදු සමාගම සාමාන්‍ය කොටස් රු. 200 000 ක් 1 ක් රු. 20 බැගින් වූ නිකුතු මිලකට නිකුත් කරන ලදී.

ජනවාරි 02	කොටස් 240 000 ක් සඳහා අයදුම්පත් ලැබුණි
ජනවාරි 05	අතිරික්ත අයදුම් මුදල් ආපසු යැවීය
ජනවාරි 31	කොටස් විභජනය කරන ලදී.

අවශ්‍ය වන්නේ

අ. ජ'නල් සටහන් ආ. ලෙජර් ගිණුම්

EXAMPLE 03 :

සී/ස ඩන්ලොප් පොදු සමාගම සාමාන්‍ය කොටස් රු. 2 500 000 ක් 1 ක් රු. 8 බැගින් වූ නිකුතු මිලකට නිකුත් කරන ලදී. කොටස් 3 000 000 ඉල්ලුම්පතක් ලැබුණු අතර අතිරික්ත මුදල් ආපසු යවා සෙසු අයට කොටස් විභජනය කරන ලදී.

අවශ්‍ය වන්නේ

අ. ජ'නල් සටහන් ආ. ලෙජර් ගිණුම්

EXAMPLE 04 :

සී/ස එල්මෝ පොදු සමාගම සාමාන්‍ය කොටස් රු. 1 000 000 ක් 1 ක් රු. 20 බැගින් වූ නිකුතු මිලකට නිකුත් කරන ලදී. කොටස් 1 200 000 ක් සඳහා අයදුම්පත් ලැබුණු අතර සියලුම කොටස් 6:5 අනුපාතයට සමානුපාතිකව විභජනය කරන ලදී. අතිරික්තය මුදල් ආපසු යැවීය.

අවශ්‍ය වන්නේ

අ. ජ'නල් සටහන් ආ. ලෙජර් ගිණුම්

EXAMPLE 05:

සී/ස ප්‍රනාන්දු පොදු සමාගම සාමාන්‍ය කොටස් රු. 800 000 ක් 1 ක් රු. 50 බැගින් වූ නිකුතු මිලකට නිකුත් කරන ලදී. කොටස් 1 060 000 සඳහා අයදුම්පත් ලැබී තිබුණු අතර කොටස් 60 000 ක අයදුම්පත් නිසි ලෙස සම්පූර්ණ කර නොතිබු නිසා ඒවා සම්පූර්ණයෙන්ම ප්‍රතික්ෂේප කොට ඉතිරිය 10:8 අනුපාතයට සමානුපාතිකව විභජනය කරන ලදී. අතිරික්තය ආපසු ලැබීය.

අවශ්‍ය වන්නේ

අ. ජ'නල් සටහන් ආ. ලෙජර් ගිණුම්

JMC vLearning "your virtual learning partner"

EXAMPLE 06 :

සී/ස කසීසළු පොදු සමාගම සාමාන්‍ය කොටස් රු. 1 500 000 ක් 1 ක් රු. 12 බැගින් වූ නිකුතු මිලකට නිකුත් කරන ලදී.

සාමාන්‍ය කොටස් 1 800 000 ක් සඳහා ඉල්ලුම්පත් ලැබුණු අතර කොටස් විභජනය කිරීමේදී පහත පරිදි ක්‍රියාකරන ලදී.

- කොටස් 100 000 ට ඉල්ලුම් කර තිබුණේ විදේශිකයන්ය. එම නිසා ඔවුන්ගේඉල්ලුම්පත් වහාම ප්‍රතික්ෂේප කොට මුදල්ද වහාම අපාසු යැවිය
- කොටස් 50 000 ට අධ්‍යක්ෂවරුන් ඉල්ලුම්කර තිබූ අතර ඔවුන්ට සම්පූර්ණයෙන්ම කොටස් විභජනය කරන ලදී.
- කොටස් 60 000 ට සේවකයන් ඉල්ලුම්කර තිබූ අතර ඔවුන්ට 6:5 අනුපාතටය අනුව කොටස් විභජනය කර අතිරික්තය මුදල් ආපසු යවන ලදී.
- ඉතිරි කොටස් සියල්ලටම ඉල්ලුම්පත එවා තිබුණේ බාහිර පුද්ගලයන් වූ අතරඔවුන්ට 8:5 අනුපාතයට කොටස් විභජනය කර අතිරික්තය මුදල් ආපසු යවන ලදී.

අවශ්‍ය වන්නේ

අ. ජ'නල් සටහන්　　　　ආ. ලෙජර් ගිණුම්

ප්‍රාසාද කොටස් නිකුතුව / සංචිත ප්‍රාග්ධනීකරණය

- ජ නල් සටහන්

අදාල සංචිත ගිණුම - හර

ප්‍රකාශිත ප්‍රාග්දන ගිණුම් - බැර

හිමිකම් කොටස් නිකුත් කිරීම

- ජ නල් සටහන්

1.පවරන කොටස් වල නිකුතු අගය

හිමිකම් කොටස් නිකුත් කිරීමේ ගිණුම් - හර
ප්‍රකාශිත ප්‍රාග්දන ගිණුම් - බැර

2. ලැබෙන මුදල

මුදල් ගිණුම - හර
හිමිකම් කොටස් නිකුත් කිරීමේ ගිණුම් - බැර

EXAMPLE 07:

සී/ස මැක්ලම් පොදු සමාගම 1 ක් රු. 20 බැගින් වූ සාමාන්‍ය කොටස් රු. 500000 ක් හිමිකම් නිකුතුවක් සේ සලකා කොටසක් 10% බැගින් වූ වට්ටමකට යටත්ව 1 ක් රු. 18 බැගින් වූ නිකුතු මිලකට නිකුත් කරන ලදී. හිමිකම් නිකුතුව සම්පූර්ණයෙන්ම සාර්ථක විය.

ජනල් සටහන දක්වන්න.

EXAMPLE 08:

සී/ස එයාර් විෂන් සමාගම 2019-12-31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ උද්ධෘතයක් පහත දී ඇත.

වත්කම්		
ඉඩම්	1 875 000	
ආයෝජනය	400 000	
බැංකු	850 000	
ප්‍රකාශිත ප්‍රාග්ධනය		
සාමාන්‍ය කොටස් 300 000 එකක් රු. 45 බැගින් වූ		13 500 000
වරණීය කොටස් 100 000 එකක් රු. 22 බැගින් වූ		2 200 000
සංචිත		
ප්‍රත්‍යාගණන සංචිත		500 000
පොදු සංචිත		975 000
රඳවාගත් ඉපැයීම්		2 750 000

ගණුදෙනු

ජනවාරි 20 ඉඩම රු. 2 000 000 ට ප්‍රත්‍යාගණනය කරන ලදී.

ජනවාරි 25 එකක් රු. 48 බැගින් වූ සාමාන්‍ය කොටස් 100 000 නිකුත් කළ අතර කොටස් 120 000 ට අයදුම්පත ලැබුණි. සමානුපාතිකව කොටස් විභජනය කර අතිරික්ත මුදල් ආපසු යැවීය.

ජනවාරි 30 ආයෝජන වලින් හරි අඩක් රු. 250 000 ට විකිණිය.

ජනවාරි 31 මෙදිනට සාමාන්‍ය කොටස් 4 ක් ඇති සෑම අයෙකුටම එක් සාමාන්‍ය කොටසක් ප්‍රසාද ලෙස නිකුත් කිරීමට තීරණය කරන ලදී. කොටසක වෙළඳ පොළ මිල රු. 52 ක් වූ අතර එම අගය මත ප්‍රසාද නිකුතුව ගිණුම්ගත කෙරේ. මේ සඳහා පොදු සංචිතය භාවිතා කිරීමට තීරණය කරන ලදී.

අ. එක් එක් ගණුදෙණුවේ ජ'නල් සටහන් දක්වන්න.

ආ. මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ නව උද්ධෘතය පිළියෙල කරන්න.

Activate
Go to Settin

ණයකර නිකුත් කිරීම

❑ සම මිලට ණයකර නිකුත් කිරීම

1. නාමික මිල

ණයකර නිකුත් කිරීමේ ගිනුම - හර

ණයකර ගිනුම - බැර

2.වෙළඳ මිල

මුදල් ගිණුම - හර

ණයකර නිකුත් කිරීමේ ගිනුම - බැර

JMC vLearning
"your virtual learning partner"

සාමාන්‍ය කොටස් නැවත මිලදී ගැනීම

- ජ නල් සටහන්

1. කොටස් වල නිකුතු මිල

   සාමාන්‍ය කොටස් ගිණුම - හර

   කොටස් මිලදී ගැනීමේ ගිණුම් - බැර

2. මුදල් ගෙවීම

   කොටස් මිලදී ගැනීමේ ගිණුම් - බැර

   මුදල් ගිණුම - හර

ණයකර නිදහස් කිරීම

- ජ නල් සටහන්

1. නිදහස් කරන ණයකර වල නාමික මිල

   ණයකර ගිණුම - හර

   ණයකර නිදහස් කිරීමේ ගිණුම - බැර

2. මුදල් ගෙවීම

   ණයකර නිදහස් කිරීමේ ගිණුම - හර

   මුදල් ගිණුම - බැර

JMC vLearning "your virtual learning partner"

3. නිදහස් කිරීමේ **අධි මිලක්** පවතී නම්

ණයකර නිදහස් කිරීමේ අධි මිල ගිණුම - හර

ණයකර නිදහස් කිරීමේ ගිණුම - බැර

වරණීය කොටස් නිදහස් කිරීම

- ජ නල් සටහන්

1. නිදහස් කරන වරණීය කොටස් වල **නාමික මිල**

ණයකර ගිණුම - හර

වරණීය කොටස් කිරීමේ ගිණුම - බැර

2. **මුදල් ගෙවීම**

වරණීය කොටස් නිදහස් කිරීමේ ගිණුම - හර

මුදල් ගිණුම - බැර

JMC vLearning "your virtual learning partner"

3. නිදහස් කිරීමේ අධි මිලක් පවතී නම්

වරණීය කොටස් නිදහස් කිරීමේ අධි මිල ගිණුම - හර

වරණීය කොටස් නිදහස් කිරීමේ ගිණුම - බැර

JMC vLearning
"your virtual learning partner"

සමාගම් ගැලපීම්

Amila Sampath Mudalige

MAAT (Prize Winner)

B.SC (Finance) USJ (UG)

CASL (Finalist)

අවසන් තොග ගැලපීම

තොග ගිණුම - හර

වෙලද ගිණුම - බැර

වෙලද ගිණුම බැර කරනවා වෙනුවට ආදායම් ප්‍රකාශනය සැදිමේ දී විකුණුම් පිරිවැයෙන් මෙය අඩු කරනු ලැබේ.

JMC vLearning "your virtual learning partner"

ආදායම් ප්‍රකාශනය		
විකුණුම්		40,500
(-) විකුණුම් පිරිවැය		
ආරම්භක තොග	3,000	
ගැනුම්	28,000	
අවසාන තොග	(4,000)	(27,000)
දළ ලාභය		13,500

ජංගම වත්කම්		
භාණ්ඩ තොග	4,000	
ණය ගැති	6,000	
කලින් ගෙවීම්		
මුදල්	10,250	20,250

උපචිත වියදම්

අදාල වියදම් ගිණුම් - හර
උපචිත වියදම් ගිණුම - බැර

උදා :

ABC ව්‍යාපාරයේ 2021.03.31 න් අවසන් වර්ෂය සඳහා රුපියල් 55,000 විදුලි බිල්පත් ගෙවිය යුතුව ඇත.

ගිනුම් ගත කල යුතු ආකාරය දක්වන්න.

JMC vLearning
"your virtual learning partner"

උපචිත ආදායම්

උපචිත අදායම් ගිනුම - හර
අදාල අදායම් ගිණුම - බැර

උදා :

ABC ව්‍යාපාරයේ 2021.03.31 න් අවසන් වර්ෂය සඳහා රුපියල් 10,000 කුලී අදායම් ලැබිය යුතුව ඇත.

ගිනුම් ගත කල යුතු ආකාරය දක්වන්න.

ඉදිරියට කල ගෙවීම්

ඉදිරියට කල වියදම් ගිණුම - හර
අදාල වියදම් ගිණුම - බැර

මෙහිදී අදාල ඉදිරියට කල ගෙවීම , අදාල වියදමෙන් අඩු කර මුල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ ජංගම වත්කමක් ලෙස පෙන්වනු ලැබේ

උදා :

ABC ව්‍යාපාරයේ 2021.03.31 අවසන් වර්ෂය තුලදී රුපියල් 350,000 ක් රක්ෂණය සඳහා ගෙවා ඇති අතර ඒ අතුරින් රුපියල් 150,000 ක් ඉදිරි වර්ෂයට අදාල වේ.

ගිනුම් ගත කල යුතු ආකාරය දක්වන්න.

කලින් ලද ආදායම්

අදාල අදායම් ගිණුම - හර
කලින් ලද අදායම් ගිණුම - බැර

මෙහිදී අදාල ඉදිරියට ලද ආදායම් , අදාල ආදායම් අඩු කර මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ ජංගම ලෙස පෙන්වනු ලැබේ

උදා :
ABC ව්‍යාපාරයේ 2021.03.31 න් අවසන් වර්ෂය සඳහා රුපියල් 250,000 කුලී අදායම් ලැබී තිබුන අතර , ඒ අතරින් රුපියල් 75,000ඉදිරි වර්ශයට අදාල වේ.

ගිනුම් ගත කල යුතු ආකාරය දක්වන්න.

බොල් ණය

බොල් නය ගිණුම - හර
නයගැති ගිණුම - බැර

මෙහෙදී බොල් නය විකිණීමේ හා බෙදහෙරීමේ වියදමක් ලෙස හඳුනා ගනී.

උදා :

ABC ව්‍යාපාරයේ 2021.03.31 න් අවසන් වර්ශය සඳහා රුපියල් 50,000 වටිනාකමින් යුතු නය ගැතියෙකු බුන්වත් වි ඇත.

ගිනුම් ගත කල යුතු ආකාරය දක්වන්න.

JMC vLearning "your virtual learning partner"

අඩමාන ණය

- මුල් වරට අඩමාන නය වෙන් කිරීම

අඩමාන නය ගිණුම - හැර
අඩමාන නය වෙන් කිරීමේ ගිණුම - බැර

මෙහෙදී අඩමාන නය ගිණුමේ සම්පූර්ණ වටිනාකම් අදායම් ප්‍රකාශනයට හර කරනු ලැබේ.

- දෙවන වරට අඩමාන නය ගැලපීම

අඩමාන නය වෙන් කිරීමේ ගිණුම

		ආරම්භක ශේෂය	XXX
අධි අඩමාන නය	XXX	ඌන අඩමාන නය	XXX
අවසාන ශේෂය	XXX		
	XXX		XXX

JMC vLearning
"your virtual learning partner"